

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Petra Szaba, na neverejnom zasadnutí dňa 25. júna 2015 v Bratislave, v trestnej veci obžalovaného **J. U.** pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. e) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. b) Tr. zák., **o sťažnosti obžalovaného J. U.** proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 18. júna 2015, sp. zn. PK - 2T 18/2015, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obžalovaného **J. U.** **sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Špecializovaný trestný súd v Pezinku ponechal obžalovaného **J. U.** podľa § 72 ods. 1 písm. e/ Tr. por. s poukazom na § 79 ods. 2, § 238 ods. 3 Tr. por., čl. 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 5 ods. 1, ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo väzbe v Ústave na výkon väzby N., pretože dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. trvajú, a žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby z tohto dôvodu zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obžalovaný do zápisnice na verejnom zasadnutí o predbežnom prejednaní obžaloby dňa 18. júna 2015 sťažnosť, ktorú ani do termínu konania neverejného zasadnutia sťažnostného súdu písomne neodôvodnil.

Najvyšší súd ako súd nadriadený [§ 72 ods. 2 (veta štvrtá) Tr. por.], po preskúmaní veci zistil, že sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu je prípustná [§ 83 (veta prvá) Tr. por.], bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§ 187 ods. 1 Tr. por.).

Na podklade podanej sťažnosti najvyšší súd v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia a konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že sťažnosť obžalovaného nie je dôvodná.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry podal dňa 5. júna 2015 obžalobu na J. U. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. e) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

J. U. dňa 15. decembra 2014 si s vopred uváženou pohnútkou usmrtiť poškodeného R. B., narodeného XY, bytom Š.Š., v presne nezistenom čase, vo večerných hodinách, v meste Š., zobral z rodinného domu na ul. A. krátku revolverovú flóbertkovú zbraň zn. Atak Arms Ltd., model STREAMER R1, kaliber 6 mm ME Flobert, v. č. X s vloženými 2 ks mosadzných nábojníc, ktoré tvorili súčasť nábojov s okrajovými zápalmi kalibru 6 mm ME Flobert, výrobcu Seiller&Belloc a 3 ks nábojov s okrajovým zápalom kalibru 6 mm ME Flobert, výrobcu zn. Seiller&Belloc, s mosadznými nábojnicami, ktoré sú laborované sférickými olovenými strelami a samonabíjaciu pištoľ zn. Walther model PP (plynovka), kalibru 9 mm P.A.Blanc, v. č. X, so zásobníkom, a následne odišiel k pohostinstvu U., ktoré sa nachádza na ul. Š. v obci Š., a tu sa postavil pred odostreté okno pohostinstva, kde sa v tom čase okrem iných nachádzal aj poškodený R. B., ktorému ukázal jednu zo strelných zbraní, ktoré mal so sebou a ľavou rukou si prešiel krížom pod krk, načo poškodený z obavy o svoj život a zdravie telefonicky privolať hliadku PZ, ktorá následne páchatel'a našla na ulici pred obytným domom poškodeného R. B., a na ich výzvu, čo tam robí, páchatel' hliadke uviedol, že čaká na R. B., ktorého chce zabiť zato, čo mu urobil pred dvomi rokmi, a že sa mu chce zato pomstiť, načo bol príslušníkmi PZ predvedený a strelné zbrane, ktoré mal pri sebe, na výzvu príslušníkov PZ dobrovoľne vydal, pričom uvedené zbrane a strelivo sú v zmysle ustanovenia zákona č. 190/2003 Z. z. v platnom znení považované za strelivo a zbrane kategórie D, ktoré môže nadobudnúť do vlastníctva právnická alebo fyzická osoba staršia ako 18 rokov, ktorá je v plnom rozsahu spôsobilá na právne úkony, pričom obvinený J. U. bol dňa 1. júna 2000 rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 1 T 8/2000, uznaný za vinného z pokusu trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1 k § 219 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. (ďalej len „Trestný zákon“).

Obžalovaný bol uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 19. decembra 2014, sp. zn. Tp 106/2014, vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Väzba začala 15. decembra 2014 o 23.10 hod. a obžalovaný ju vykonáva v ústave na výkon väzby N.

Podľa § 72 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Väzba je jedným z najvýznamnejších zásahov do osobnej slobody obvineného a v zmysle čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky je možné k nej pristúpiť len z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, a na základe rozhodnutia súdu. Dôvody na väzobné stíhanie upravuje Trestný poriadok v ustanovení § 71 ods. 1, ktorý (okrem formálnych podmienok, ktorými sú predovšetkým vydané uznesenie o vznesení obvinenia a včasné podanie návrhu na vzatie obvineného do väzby) medzi základné materiálne podmienky radí dôvodnosť (opodstatnenosť) trestného stíhania (t.j. skutok bol spáchaný, má znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že ho spáchal obvinený) a dôvodnú obavu z konania páchatel'a, ktoré zakladá dôvody pre útekovú, kolúžnu alebo preventívnu väzbu. Takejto dôvodnej obave by pritom malo nasvedčovať konanie obvineného alebo ďalšie konkrétne skutočnosti, ktoré musia byť reálne, nie len hypotetické, a trvajú po celý čas väzby, ak totiž pominie dôvod väzby, dôvod na jej ďalšie trvanie alebo uplynie jej zákonná lehota, musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu (§ 79 ods. 1 Tr. por.).

V posudzovanej veci prvostupňový súd správne postupoval, keď po prejednaní veci a výsluchu obžalovaného zistil, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. trvajú.

Dôvodnosť podozrenia, že obžalovaný spáchal skutok, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba ako materiálna podmienka väzby bola dostatočne preukázaná doteraz vykonanými dôkazmi, predovšetkým výpoveďami poškodeného R. B., svedkov T. S., O. H., P. R., L. T., A. H.

Ďalšia materiálna podmienka väzby, ktorou je existencia skutočností odôvodňujúcich dôvodnosť obavy z konania obžalovaného v § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., je taktiež splnená. Súd prvého stupňa sa ňou dostatočne podrobne zaoberal, preto sťažnostný súd v podrobnostiach odkazuje na jeho rozhodnutie. Zároveň dodáva (a táto skutočnosť bola konštatovaná už vo viacerých rozhodnutiach vo veci obžalovaného), že z doteraz zistených a objasnených skutočností a konania obžalovaného vyplýva, že tento má výrazné sklony riešiť konflikty s ľuďmi tým najzávažnejším spôsobom, a to snahou pozbaviť osobu života predovšetkým s použitím zbrane. O tom svedčí nielen jeho predchádzajúce odsúdenie za pokus trestného činu vraždy rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 1. júna 2000, sp. zn. 1 T 8/2000, ale aj jeho ďalšie konanie voči poškodenému R. B.. Z priestupkového spisu z roku 2012, ktorý bol pripojený k základnému vyšetrovaciemu spisu, vyplynulo, že obžalovaný mal s poškodeným už aj v minulosti závažnú potýčku, kedy na neho útočil nožom, pričom však túto skutočnosť potvrdil len poškodený. V oboch uvedených prípadoch obžalovaný predviedol podobný model správania ako v prejednávanej veci.

Problematickosť osobnosti J. U. vyplýva aj z vypracovaných znaleckých posudkov, predovšetkým ide o znalecký posudok č. 16/2015, 19/2015 vypracovaný znalcami z odboru zdravotníctvo, farmácia, psychiatria z 3. apríla 2015, znalecký psychologický posudok č. 6/2015 vypracovaný znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých, psychológia sexuality, dopravná psychológia z 3. apríla 2015. Podľa nich u obžalovaného ide o zmiešanú poruchu osobnosti v popredí s rysmi paranoidnej poruchy osobnosti, emočnej nestability a dissociality, s podozrievavým nastavením voči okoliu, s tendenciou opakovane reagovať vo vypätých situáciách obranou navonok, či pri subjektívne alebo objektívne vyhodnotenom ohrození, ktorý vzorec správania trvá dlhodobo. V sociálnom kontexte sa obžalovaný podľa znalcov javí ako problematický, s menej rozvinutými zručnosťami v medziľudskom správaní, pričom motivácia jeho konania v prejednávanej veci podľa nich priamo súvisela s jeho osobnostnými charakteristikami, vďaka nim s problematickými medziľudskými vzťahmi a tiež so stavom alkoholickéj opojenosti, ktorá u neho vedie k racionálne nedostatočne korigovanému až agresívnemu správaniu.

S poškodeným R. B. mal obžalovaný potýčky aj v minulosti, je voči nemu negatívne a pomstychtivo naladený, čo vyplýva predovšetkým z jeho vyjadrení. Do zápisnice o podaní vysvetlenia z 15. decembra 2014 obžalovaný uviedol, že čakal na poškodeného, lebo ho chcel zabiť a pomstiť sa mu za to, čo mu urobil. Vyhlásil, že ak B. nezabije on, zabije ho jeho syn,

ktorý je vojak. Svedkovia T. S. a O. H. zhodne vypovedali, že po tom, ako obžalovaného našli na mieste činu, tento niekoľkokrát prehlásil, že prišiel zabiť poškodeného, a následne po tom, ako poškodeného po ceste stretli, obžalovaný si pýtal zbraň s tým, že ho zabije, ktoré slová obžalovaného v podstate potvrdil aj samotný poškodený. Jediným dôvodom, prečo nedošlo k vykonaniu činu obžalovaným, preto bola zrejme len skutočnosť, že zbraň mu bola odobratá. Sťažnostný súd konštatuje, že už len z uvedených skutočností možno vyvodit' veľmi dôvodnú obavu, že v prípade prepustenia obžalovaného z väzby by tento, posilnený ešte ďalšími negatívnymi emóciami voči poškodenému z dôvodu svojho väzobného stíhania, svoj čin, ktorý pripravoval, aj vykonal. V tejto súvislosti nie je relevantný argument obžalovaného, že s poškodeným nemá možnosť sa stretnúť, pretože tento je v súčasnosti vo väzbe. Uvedená situácia sa totiž môže kedykoľvek zmeniť. Navyše pri posudzovaní splnenia podmienok pre naplnenie dôvodov väzby súd nie je povinný prihliadať na pomery poškodeného a možnosti obžalovaného, ale na dôvodnosť obavy spáchania trestného činu.

Pokiaľ ide o námietku obžalovaného, že zbrane, ktoré mal v čase činu pri sebe, neboli spôsobilé privodiť poškodenému smrť, táto je takisto neopodstatnená. Zo znaleckých posudkov Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru, odbor kriminalistickej identifikácie č. PPZ-KEU-BA-EXP-2014/18087 z 9. januára 2015, č. 033/15 z 24. marca 2015, č. PPZ-KEU-BA-EXP-2015/8125 z 28. mája 2015, totiž vyplýva, že v prípade zásahu osoby v oblasti oka, prípadne iných mäkkých tkanív a tenkých kostných štruktúr alebo krku, by mohol projektil vystrelený z revolverovej flobertkovej zbrane (zn. Atak Arms Ltd, model STREAMER R1, kaliber 6 mm ME Flobert, v. č. X) preniknúť do mozgu, zranit' životne dôležité orgány a za určitých okolností spôsobiť i smrť bez ohľadu na svoju rýchlosť (107,4 m/s). V posudkoch pritom bola zároveň konštatovaná streľbyschopnosť oboch zbraní, na ktorú u revolvera nemá vplyv ani porucha zaseknutej nábojnice, ktorá sa dá jednoducho manuálne odstrániť. Schopnosť obžalovaného cielene a bez problémov zaobchádzať so zbraňami znásobuje aj fakt, že tento má strelecké zručnosti z čias jeho pôsobenia v policajnom zbore, kde pravidelne absolvoval streľby.

Najvyšší súd preto dospel k záveru, že v prejednávanej veci existuje dostatok podkladov, na ktorých je v rovine rozumnej (nie absolútnej) istoty založená jednak dôvodnosť podozrenia, že obžalovaný spáchal skutok, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba, jednak dôvodnosť jeho väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. V predmetnej veci boli splnené aj formálne podmienky väzby, keď súd nižšieho stupňa postupoval v súlade s príslušnými

ustanoveniami procesného predpisu, v prejednávanej veci boli dodržané zákonné lehoty, najmä na rozhodnutie o vzatí obžalovaného do väzby (§ 73 ods. 5 Tr. por.) a na podanie obžaloby (§ 76 ods. 2 Tr. por.), a neboli zistené ani neodôvodnené prieťahy pri rozhodovaní o väzobnej veci obžalovaného.

Sťažnostný súd osobitne konštatuje, že v tomto prípade nie sú splnené zákonné podmienky ani na nahradenie väzby iným, miernejším prostriedkom (záruka, sľub, dohľad, peňažná záruka), ktorý by neznamenal tak výrazný zásah do základného práva obžalovaného na osobnú slobodu. Záruka, sľub ani peňažná záruka v tomto konaní neboli žiadnou zo strán trestného konania navrhnuté, a využitie inštitútu dohľadu ako alternatívy k väzbe, ktorého dôvodnosť je súd povinný skúmať ex offo (II. ÚS 67/2013), súd nepovažuje s ohľadom na osobu obžalovaného a povahu prejednávaneho prípadu za dôvodné.

V prejednávanej veci preto neexistuje žiaden zákonný dôvod na to, aby súd obžalovaného prepustil z väzby.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť obžalovaného ako nedôvodnú v zmysle § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 25. júna 2015

JUDr. Martin P i o v a r t s y , v. r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Sylvia Machalová